

Projekts
(Ministru kabineta
2021.gada ____.
rīkojums Nr. _____)

**Plāns romu stratēģiskā ietvara pasākumu īstenošanai
2021.-2023.gadam**

Rīgā, 2021

Satura rādītājs

Izmantoto saīsinājumu saraksts	3
I. Plāna romu stratēģiskā ietvara pasākumu īstenošanai 2021. – 2023.gadam kopsavilkums	4
II. Plāna mērķis	6
III. Situācijas raksturojums	6
IV. Pasākumi plāna mērķa sasniegšanai	13
V. Ietekmes novērtējums uz valsts un pašvaldību budžetu.....	22
Kopsavilkums par plānā iekļauto uzdevumu īstenošanai nepieciešamo valsts un pašvaldību budžeta finansējumu	22
Detalizēts aprēķins Plānā iekļauto uzdevumu īstenošanai nepieciešamajam papildu finansējumam.....	24

Izmantoto saīsinājumu saraksts

BISS	Baltijas Sociālo zinātņu institūts (<i>Baltic Institute of Social Sciences</i>)
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
EM	Ekonomikas ministrija
ESF	Eiropas Sociālais fonds
FM	Finanšu ministrija
JSPA	Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra
IKVD	Izglītības kvalitātes valsts dienests
IZM	Izglītības un zinātnes ministrija
KM	Kultūras ministrija
LCC	Biedrība „Latvijas Cilvēktiesību centrs”
LM	Labklājības ministrija
NVO	Nevalstiskās organizācijas
NVA	Nodarbinātības valsts aģentūra
PII	Profesionālās izglītības iestādes
PMLP	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
SIF	Sabiedrības integrācijas fonds
TB	Tiesībsarga birojs
VISC	Valsts izglītības satura centrs
VM	Veselības ministrija

I. Plāna romu stratēģiskā ietvara pasākumu īstenošanai 2021. – 2023.gadam kopsavilkums

Plāns romu stratēģiskā ietvara pasākumu īstenošanai 2021. – 2023.gadam (turpmāk – Plāns) ir sagatavots, lai nodrošinātu Eiropas Savienības 2021.gada 12.martā apstiprinātā Eiropas Padomes ieteikuma par romu līdztiesību, iekļaušanu un līdzdalību (2021/C 93/01)¹ (turpmāk – Ieteikums) 1.panta izpildi.

Ieteikuma 1.pants nosaka, ka dalībvalstīm būtu jāpieņem valsts stratēģiskie satvari romu jautājumos plašākā sociālās iekļaušanas politikā, ar ko uzlabo romu stāvokli, un jāpaziņo par tiem Eiropas Komisijai, vēlams, līdz 2021.gada septembrim. Atbilstīgi valsts un Eiropas Savienības tiesību aktiem, pieejamajiem resursiem un apstākļiem valstī dalībvalstīm attiecīgā gadījumā būtu jāapsver šajā ieteikumā aprakstīto pasākumu atbilstība konkrētās valsts situācijai un attiecīgi jāīsteno tie samērīgi un selektīvi, cieši sadarbojoties ar visām attiecīgām ieinteresētajām personām. Novērtējot minēto pasākumu atbilstību, dalībvalstis tiek mudinātas rīkoties saskaņā ar brīvprātīgām minimālajām saistībām un atkarībā no konkrētās valsts situācijas veikt iespējamās papildu centienus, kā paredzēts paziņojumā.²

Plāna pasākumi ir strukturēti, ņemot vērā Ieteikumā iekļautās rekomendācijas Eiropas Savienības dalībvalstīm. Plānā ir ietverti gan pasākumi, kuros romi ir tiešā mērķa grupa, gan pasākumi, kuros romi ir viena no mērķa grupām.

Plāna sagatavošanu nodrošināja starpinstitucionāla darba grupa sadarbībā ar nevalstiskajām organizācijām. Darba grupas sastāvā bija iekļauti Izglītības un zinātnes ministrijas, Labklājības ministrijas, Veselības ministrijas, Ekonomikas ministrijas, Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras, Nodarbinātības valsts aģentūras, biedrības „Izglītības iniciatīvu centrs”, biedrības „Latvijas Cilvēktiesību centrs”, biedrības „Romu Kultūras Centrs”, biedrības „Sabiedrības integrācijas biedrība „Alternativas””, ārvalstu organizācijas „Starptautiskā Romu Apvienība” pārstāvniecības pārstāvji, Ventspils Sociālā dienesta darbiniece, kā arī Tiesībsarga biroja, Latvijas Pašvaldību savienības un Sabiedrības integrācijas fonda pārstāvji.

Sabiedrības līdzdalība tiek nodrošināta, izsludinot Plāna projekta publisko apspriešanu, kā arī iesaistot Romu integrācijas politikas īstenošanas konsultatīvo

¹ Eiropas Savienības 2021.gada 12.martā apstiprinātais Eiropas Padomes ieteikums par romu līdztiesību, iekļaušanu un līdzdalību. Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/lv/TXT/?uri=CELEX%3A32021H0319%2801%29>

² Turpat. Eiropas Savienības 2021.gada 12.martā apstiprinātais Eiropas Padomes ieteikums par romu līdztiesību, iekļaušanu un līdzdalību. Eiropas Savienības 2021.gada 12.martā apstiprinātā Eiropas Padomes ieteikuma par romu līdztiesību, iekļaušanu un līdzdalību (2021/C 93/01) 1.pants: [...] Atbilstīgi valsts un Eiropas Savienības tiesību aktiem, pieejamajiem resursiem un apstākļiem valstī dalībvalstīm attiecīgā gadījumā būtu jāapsver šajā ieteikumā aprakstīto pasākumu atbilstība konkrētās valsts situācijai un attiecīgi jāīsteno tie samērīgi un selektīvi, cieši sadarbojoties ar visām attiecīgām ieinteresētajām personām. [...]

padomi.³

Plāns paredz rīcību visos pārvaldes līmeņos – nacionālajā, reģionālajā un vietējā.

Plāna pasākumu īstenošana ir cieši saistīta ar Nacionālajā attīstības plānā 2021. – 2027.gadam⁴ (turpmāk – NAP2027) noteikto mērķu un uzdevumu izpildi.⁵

Kultūras ministrijas priekšlikumi Plāna pasākumiem ir saskaņoti ar Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādņēm 2021. – 2027.gadam⁶ (turpmāk – SPASAP) un plāna projektu „Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāns 2021. – 2023.gadam”,⁷ kurā paredzēts atbalsts mazākumtautību kultūras savpatnības saglabāšanai un attīstībai, atbalsta pasākumi romu līdzdalības veicināšanai, kā arī plānots sekmēt sabiedrības izpratni par daudzveidību, mazinot aizspriedumus un neiecietību.

Priekšlikumi Plāna pasākumiem izglītības jomā ir saskaņoti ar IZM Izglītības attīstības pamatnostādņēm 2021.-2027.gadam⁸ (turpmāk – IAP), veselības jomā – ar VM pamatnostādņu projektu „Sabiedrības veselības pamatnostādnes 2021. – 2027.gadam”⁹ (turpmāk – SVP), nodarbinātības jomā – ar LM pamatnostādņu projektu „Sociālās aizsardzības un darba tirgus politikas pamatnostādnes 2021. – 2027.gadam”¹⁰ (turpmāk – SADTPP), mājokļu jomā –

³ Informācija par Romu integrācijas politikas īstenošanas konsultatīvā padomi pieejama tīmekļvietnē <https://www.km.gov.lv/lv/konsultativa-padome-0>

⁴ Apstiprināts ar 2020.gada 2.jūlija Saeimas lēmumu. Pieejams:

https://www.pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/NAP2027_apstiprin%C4%81ts%20Saeim%C4%81.pdf

⁵ Turpat. NAP2027 rīcības virziena „Saliedētība” mērķa „Saziņa un sadarbība starp dažādām iedzīvotāju grupām manāmi palielinājusies, mazinot spriedzi un nepamatotus aizspriedumus. Cilvēki gādā viens par otru, aktīvi veido un piedalās sabiedriskajās aktivitātēs, kā arī saredz sabiedrības daudzveidību kā vērtīgu resursu un spēju savstarpēji saprasties un cienīt vienu otru.” 408.uzdevuma „Sabiedrības izpratnes par daudzveidību kā resursu palielināšana, stiprinot starpgrupu un starpkultūru komunikācijas prasmes un saziņas intensitāti, dažādības vadību, kā arī diskriminācijas mazināšanu” izpilde.

NAP2027 rīcības virziena „Kvalitatīva, pieejama, iekļaujoša izglītība” mērķa „Iekļaujoša izglītības vide” 179.uzdevuma „Preventīvi un intervences pasākumi izglītības pārtraukšanas riska samazināšanai un pasākumi sociālai integrācijai (skolas, atbalsta personāla, vecāku un institūciju savstarpējā sadarbība; sociālo dzīves prasmju attīstība; atbalsta personāla piesaiste; individualizēts mācību atbalsts; agrīnā izglītības vajadzību diagnostika; nelabvēlīgā situācijā nonākušu jauniešu atbalsts)” un 182.uzdevuma „Sociālās atstumtības riskam pakļauto bērnu un jauniešu (sociāli ekonomiskie riski, speciālās vajadzības, nelabvēlīgā situācijā nonākuši jaunieši, u.c. priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas riski) iesaistīšana ārpus formālās izglītības (t.sk. interešu izglītības) pasākumos (t.sk. skolas vidē – kā vispārējā, tā profesionālajā izglītībā)” izpildi.

⁶ Apstiprināts ar Ministru kabineta 2021.gada 5.februāra rīkojumu Nr.72 (prot. Nr.12 24.§). Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/320841-par-saliedetas-un-pilsoniski-aktivas-sabiedribas-attistibas-pamatnostadnem-2021-2027-gadam>

⁷ Plāna projekts „Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāns 2021.-2023.gadam” izsludināts Valsts sekretāru 2021.gada 27.maija sanāksmē (prot. Nr.27 13.§, VSS-483). Pieejams: <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40502681>

⁸ Apstiprināts ar Ministru kabineta 2021.gada 22.jūnija rīkojumu Nr.436 (prot. Nr.49 46.§). Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/324332-par-izglitibas-attistibas-pamatnostadnem-20212027-gadam>

⁹ Pamatnostādņu projekts „Sabiedrības veselības pamatnostādnes 2021.-2027.gadam” izsludināts Valsts sekretāru 2021.gada 25.februāra sanāksmē (prot. Nr.8 14.§, VSS-134). Pieejams: <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40498718>

¹⁰ Pamatnostādņu projekts „Sociālās aizsardzības un darba tirgus politikas pamatnostādnes 2021.-2027.gadam” izsludināts Valsts sekretāru 2021.gada 13.maija sanāksmē (prot. Nr.18 24.§, VSS-434). Pieejams: <http://tap.mk.gov.lv/mk/tap/?pid=40502106>

ar EM Nacionālās industriālās politikas pamatnostādņēm 2021. – 2027.gadam¹¹ (turpmāk – NIPP).

Situācijas raksturojums Plāna izstrādē balstīts uz nacionāla un starptautiska līmeņa pētījumiem par romu situāciju, kā arī aptauju par iedzīvotāju attieksmi pret dažādām sabiedrības grupām, tostarp romiem.¹²

Plānā iekļauti rezultāti un rezultatīvie rādītāji, kas noteikti, pamatojoties uz 2015.gadā veiktā pētījuma „Romi Latvijā”, 2019.gada Eiroparometra aptaujas par diskrimināciju Eiropas Savienībā¹³ un 2021.gada pētījuma „Starpkultūru stereotipi un aizspriedumi Latvijā”¹⁴ rezultātiem, kā arī līdzatbildīgo ministriju sniegtajiem datiem. Sagatavojot rezultatīvos rādītājus, ir ņemts vērā Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras rādītāju kopums romu stratēģiskā ietvara progresa novērtēšanai.¹⁵

II. Plāna mērķis

Plāna mērķis ir veicināt Latvijas romu līdztiesību, iekļaušanu un līdzdalību, īstenojot Plānā noteiktos pasākumus saskaņā ar Ieteikumā iekļautajām rekomendācijām un ņemot vērā valstī pieejamos resursus, romu iedzīvotāju skaitu un viņu situāciju.¹⁶

Plāns sagatavots, lai veicinātu romu līdzdalību dažādās sabiedrības dzīves jomās – izglītības, nodarbinātības, veselības, mājokļu, pilsoniskās sabiedrības, kultūras u.c. jomās.

III. Situācijas raksturojums

Latvijā 2020.gada 1.janvārī bija reģistrēti 6 842 romu tautības cilvēki,

¹¹ Apstiprinātas ar Ministru kabineta 2021.gada 16.februāra rīkojumu Nr.93 (prot. Nr.15 31.§). Pieejamas: <https://likumi.lv/ta/id/321037-par-nacionalas-industrialas-politikas-pamatnostadnem-20212027-gadam>

¹² SKDS (2019) Aptauja par iedzīvotāju viedokli par etniskajām attiecībām Latvijā. Pieejams: <https://www.sif.gov.lv/lv/media/142/download>

M.Kaprāns, I.Mieriņa, A.Saulītis (2021). Starpkultūru stereotipi un aizspriedumi Latvijā. Rīga: Latvijas Universitātes Filozofijas un socioloģijas institūts. Pieejams: http://fsi.lu.lv/userfiles/Ethnic%20stereotypes_SAPC.pdf

¹³ Eiroparometra 2019.gada pētījums par diskrimināciju Eiropas Savienībā. Pieejams: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2251>

¹⁴ M.Kaprāns, I.Mieriņa, A.Saulītis (2021). Starpkultūru stereotipi un aizspriedumi Latvijā. Rīga: Latvijas Universitātes Filozofijas un socioloģijas institūts; Pieejams: http://fsi.lu.lv/userfiles/Ethnic%20stereotypes_SAPC.pdf

¹⁵ Saskaņā ar 2021.gada 12.marta Eiropas Savienības Padomes ieteikumu par romu līdztiesību, iekļaušanu un līdzdalību stratēģisko ietvaru īstenošana būs jāuzrauga un jāizvērtē izmantojot gan nacionālā līmenī pieejamos datu avotus, gan Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras sagatavoto rādītāju kopumu. Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras rādītāju kopums romu stratēģiskā ietvara progresa novērtēšanai ir iekļauts 2020.gada 7.oktobra paziņojuma 2.pielikumā (Pieejams: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:9a007e7e-08ad-11eb-a511-01aa75ed71a1.0003.02/DOC_3&format=PDF) un Uzraudzības sistēmā Eiropas Savienības romu līdztiesības, iekļaušanas un līdzdalības stratēģiskajam ietvaram – uzdevumi un rādītāji (Pieejams: https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/2020-portfolio_of_indicators_working-paper_en.pdf).

¹⁶ Ņemot vērā oficiālo romu iedzīvotāju skaitu, atbilstoši CSP datiem un PMLP iedzīvotāju reģistram.

95,5% no tiem bija Latvijas pilsoņi.¹⁷

2015.gada pētījumā „Romi Latvijā”¹⁸ un Latvijas valsts prezidenta Sabiedrības saliedētības politikas ekspertu grupas 2016.gada 22.novembra ziņojumā¹⁹ ir secināts, ka romi pamatoti ir uzskatāmi par nabadzības riskam pakļautu iedzīvotāju grupu, kura darba tirgū tiek diskriminēta un kuras nodarbinātības iespējas nav vienlīdzīgas ar citu tautību iedzīvotājiem, ņemot vērā izteikti zemo izglītības līmeni. Formālās izglītības trūkums ierobežo romu iespējas mācīties, kā arī vāji attīstītās lasīt un rakstīt prasmes ierobežo iespējas piedalīties prasmju apguvesursos.

Eiropas Sociālā fonda (turpmāk – ESF) projekta „Iekļaujoša darba tirgus un nabadzības risku pētījumi un monitorings” ietvaros 2019.gadā sagatavotajā ziņojumā „Ilgadējs nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanas rīcībpolitikas izvērtējums” romi ir minēti kā viena no grupām, kas saskaras ar nabadzību un sociālo atstumtību.²⁰ Eksperti norāda, ka nevienlīdzība veselības aprūpē saistāma ar kultūras atšķirībām, ar problēmām, kas saistītas ar trūcīgas vai maznodrošinātas personas statusu, un ierobežotās lasīt un rakstīt prasmes dēļ. Izvērtējumā par mājokļa nodrošinājumu identificētas vairākas problēmas – mājokļa pieejamība problemātiska ir trūcīgajiem romiem (ekspertu aplēses 75 līdz 80% romu), zems romu apdzīvoto mājokļu labiekārtojuma līmenis (42,1% mājokļu nav tualete ar ūdens novadi, 26% mājokļos nav pieejams ūdensvads) un liela daļa romu mājokļu ir pārapdzīvoti.²¹

Romu nevienlīdzīgo situāciju apliecina šādas tendences:

- 1) romu izglītības līmenis joprojām saglabājas zemākā līmenī.

Saskaņā ar pētījuma „Romi Latvijā”²² rezultātiem 8,9% aptaujāto romu skolu nav apmeklējuši, 34% romu ir iegūta pamatizglītība, savukārt izglītība, kas

¹⁷ Tostarp 6 568 reģistrēti kā čigāni un 274 kā čigāni (romi). Latvijas iedzīvotāju sadalījums pēc nacionālā sastāva un valstiskās piederības. PMLP, 2021. (Skatīts 31.03.2020.). Pieejams: <https://www.pmlp.gov.lv/lv/media/2885/download>

PMLP tīmekļvietne. Sadaļa „Iedzīvotāju reģistrs”. Pieejams: <https://www.pmlp.gov.lv/lv/iedzivotaju-registrs>
Svarīgi ņemt vērā, ka daļa no romu iedzīvotājiem nenorāda savu tautību pasē, līdz ar to patiesais romu iedzīvotāju skaits ir lielāks.

¹⁸ Tirgus un sociālo pētījumu centrs „Latvijas Fakti” (2015). Pētījums „Romi Latvijā”. Rīgā, 3.lpp. Pieejams: https://www.km.gov.lv/uploads/ckeditor/files/Sabiedribas_integracija/Romi/Papildu/romi_latvija_petijums_LV.pdf

¹⁹ Latvijas valsts prezidenta izveidotās Sabiedrības saliedētības politikas ekspertu grupas ziņojums. (2016). Pieejams: <https://www.president.lv/lv/media/5066/download>

²⁰ BISS (2019). Ziņojums „Ilgadējs nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanas rīcībpolitikas izvērtējums (tai skaitā izvērtējums par nevienlīdzību veselības aprūpē un nevienlīdzību mājokļa pieejamības jomā)”. Rīga, 219., 337.lpp. (turpmāk – BISS (2019).) Pieejams: http://petijumi.mk.gov.lv/sites/default/files/title_file/Nabadz_soc_atstumt_mazin_ricibpol_izvertejums_Zinojums.pdf

²¹ Turpat. BISS (2019), 348.lpp. BISS (2019). Izvērtējums par mājokļa nodrošinājumu Pieejams: http://petijumi.mk.gov.lv/sites/default/files/title_file/Nabadz_soc_atstumt_mazin_ricibpol_izvertejums_Zinojums.pdf

²² Tirgus un sociālo pētījumu centrs „Latvijas Fakti” (2015). Pētījums „Romi Latvijā”. Rīgā. Pieejams: https://www.km.gov.lv/sites/km/files/romi_latvija_petijums_lv1.pdf

augstāka par pamatizglītību, ir tikai 17,2% romu tautības iedzīvotāju.²³

IZM romu izglītības monitoringa dati liecina, ka 2017.gadā 34,2% romu bērnu izglītības iestādēs apguva speciālās pamatizglītības programmas,²⁴ bet 7,5% romu skolēnu neieguva obligāto pamatizglītību. Savukārt 2019./2020.mācību gadā vispārējās izglītības iestādēs mācījās 856 romu skolēni (0,4% no kopējā visu skolēnu skaita).

2) zems izglītības līmenis ir viens no galvenajiem šķēršļiem romu nodarbinātībai.

Saskaņā ar pētījuma „Romi Latvijā” datiem romu vidū strādājošo skaits ir trīs reizes mazāks nekā vidēji Latvijas sabiedrībā kopumā.²⁵ Minētā pētījuma rezultāti ļauj secināt, ka neregistrētā bezdarba īpatsvars romu tautības iedzīvotāju vidū vairākkārt pārsniedz oficiālā bezdarba rādītājus.²⁶

Nodarbinātības valsts aģentūras (turpmāk – NVA) sniegtie dati liecina, ka Latvijas darba tirgū romu bezdarbnieku grupā izteikti dominē ilgstošo bezdarbnieku īpatsvars – 2019.gada beigās 36% visu reģistrēto romu bezdarbnieku bija ilgstošie bezdarbnieki, bet 2020.gadā – 39,1%.²⁷

91% NVA reģistrēto romu tautības bezdarbnieku bija pamatizglītības vai zemākas izglītības līmenis.

Romu zemais izglītības līmenis ierobežo viņu piekļuvi nodarbinātības veicināšanas atbalsta pasākumiem, jo NVA piedāvātajiem profesionālās izaugsmes un prasmju apguves kursiem kvalificējas tikai bezdarbnieki ar izglītības līmeni, kas ir augstāks par pabeigtām septiņām klasēm.²⁸

²³ Turpat. Tirgus un sociālo pētījumu centrs „Latvijas Fakti” (2015). Pētījums „Romi Latvijā”. Rīgā, 6.lpp.

²⁴ Pēc IZM sniegtās informācijas dati par romu bērniem, kuri izglītības iestādēs apguva speciālās pamatizglītības programmas 2020./2021.m.g. būs pieejami 2021.gada otrajā pusē. Pieejams: IZM tīmekļvietne <https://www.izm.gov.lv/lv/izglitiba>.

²⁵ Tirgus un sociālo pētījumu centrs „Latvijas Fakti” (2015). Pētījums „Romi Latvijā”. Rīgā, 4.lpp. Pieejams: https://www.km.gov.lv/sites/km/files/romi_latvija_petijums_lv1.pdf

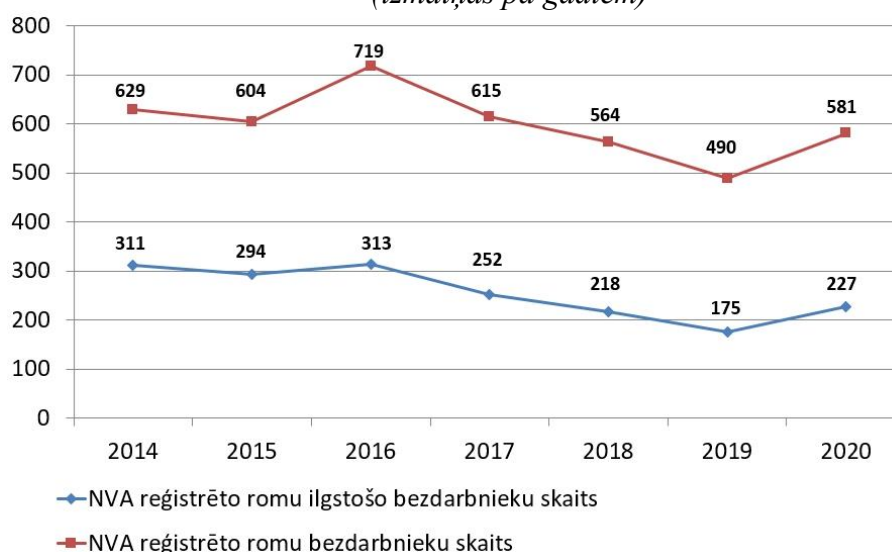
²⁶ Turpat. Tirgus un sociālo pētījumu centrs „Latvijas Fakti” (2015). Pētījums „Romi Latvijā”. Rīgā.

²⁷ Nodarbinātības valsts aģentūras (turpmāk – NVA) sniegtie dati liecina, kopējais ilgstošo bezdarbnieku īpatsvars starp visiem reģistrētajiem bezdarbniekiem 2020.gada beigās bija 24,8%. Pieejams: NVA tīmekļvietne <https://www.nva.gov.lv/ly>.

²⁸ Romu tautības nodarbināti un skolēni var iesaistīties NVA pasākumos (NVA nav īpašu atbalsta pasākumu romiem). Vairāk informācijas pieejama NVA tīmekļvietnē: <http://www.nva.gov.lv/index.php?cid=433&mid=435&txt=3100&from=0>, <http://www.nva.gov.lv/index.php?cid=433&mid=610>.

Jauniešiem, kuri nestrādā, nemācās un nav reģistrēti NVA kā bezdarbnieki, ir iespēja apgūt dažāda veida NVA mācības un kvalifikācijas apgušanas programmas projekta „Proti un dari” ietvaros (Eiropas Sociālā fonda (turpmāk – ESF) atbalsta programmas ietvaros).

1.attēls. NVA reģistrēto romu bezdarbnieku un ilgstošo bezdarbnieku skaits
(izmaiņas pa gadiem)

Avots: NVA, 2021.

3) sabiedrībā kopumā pastāv aizspriedumi pret romiem, tostarp darba devēju stereotipi pret potenciālajiem darba ņēmējiem romiem.

2017.gadā veiktajā pētījumā „Motivācijas paaugstināšanas un atbalsta pakalpojumu potenciālās mērķa grupas profilēšana un vajadzību izpēte”²⁹ ir minēts, ka romu diskriminācija darba attiecībās ir saistīta ar Latvijas sabiedrībā pastāvošiem ļoti spēcīgiem stereotipiem par romiem, kas nosaka to, ka romi darba devēju vidū tiek uztverti kā neuzticami darbinieki.

2019.gadā veiktās Eiropabarometra aptaujas par diskrimināciju Eiropas Savienībā dati liecina, ka 35% Latvijas iedzīvotāju uzskata, ka diskriminācija pret romu tautības cilvēkiem ir izplatīta, bet 38% Latvijas iedzīvotāju nejustos komfortabli, ja Latvijā augstākajā vēlētajā politiskajā amatā būtu romu tautības pārstāvis. Savukārt 38% – ja kādam no viņu bērniem būtu romantiskas attiecības ar romu tautības pārstāvi.³⁰

2021.gada pētījuma „Starpkultūru stereotipi un aizspriedumi Latvijā” rezultāti ļauj secināt, ka romiem tiek piedēvēti vairāki negatīvi stereotipi, piemēram, 42% aptaujas respondentu domā, ka romiem nevar uzticēties, bet 38% uzskata, ka viņi ir slogs sociālās drošības sistēmai un palielina noziedzības līmeni.³¹ Pētījums atklāj, ka Latvijas sabiedrībā visnoraidošākā attieksme tiek pausta pret musulmaņiem un romiem, kuriem tiek piedēvēts sociāli deviants

²⁹ BISS (2017) Ziņojums. „Motivācijas paaugstināšanas un atbalsta pakalpojumu potenciālās mērķa grupas profilēšana un vajadzību izpēte”. Pieejams: http://petijumi.mk.gov.lv/sites/default/files/title_file/petij_sif_motivac_paaugst_un_atbalst_pakalpoj_potencial%2Bmerka%2Bgrup_profiles_un_vaj_izpete.pdf

³⁰ Eiropabarometra 2019.gada pētījums par diskrimināciju Eiropas Savienībā. Pieejams: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2251>

³¹ M.Kaprāns, I.Mieriņa, A.Saulītis (2021). Starpkultūru stereotipi un aizspriedumi Latvijā. Rīga: Latvijas Universitātes Filozofijas un socioloģijas institūts. Pieejams: http://fsi.lu.lv/userfiles/Ethnic%20stereotypes_SAPC.pdf

dzīvesveids.³²

Aptaujas dati liecina, ka 27,2% Latvijas iedzīvotāju negribētu strādāt ar romiem vienā darba kolektīvā, 29% iedzīvotāju būtu iebildumi, ja viņiem kaimiņos dzīvotu romi, bet 49,4% nevēlētos, lai romu tautības pārstāvis (-ve) kļūtu par bērna laulāto.³³ Tikai 6% aptaujāto respondentu apliecina, ka romi ir viņu tuvu draugu, ģimenes locekļu, kolēģu vai paziņu lokā.³⁴

Atbalsta pasākumi romiem īstenoto politiku ietvaros

Kopš 2012.gada Latvijā tika īstenots nacionālās romu integrācijas politikas pasākumu kopums, kas bija ietverts KM Nacionālās identitātes, pilsoniskās sabiedrības un integrācijas politikas pamatnostādņēs³⁵ un KM Nacionālās identitātes, pilsoniskās sabiedrības un integrācijas politikas īstenošanas plānā 2019.-2020.gadam.³⁶ Nacionālās romu integrācijas politikas pasākumu kopums tika īstenots saskaņā ar Eiropas Savienības 2011.gada 5.aprīlī apstiprināto programmu attiecībā uz romu integrācijas valstu stratēģijām līdz 2020.gadam.³⁷

KM kopš 2012.gada darbojas Romu integrācijas politikas īstenošanas konsultatīvā padome,³⁸ kuras mērķis ir veicināt Latvijas romu integrāciju un novērtēt tās īstenošanu, stiprināt romu kopienas un valsts pārvaldes institūciju sadarbību, kā arī veicināt romu kopienas pilsonisko līdzdalību.

Lai veicinātu regulāru informācijas un pieredzes apmaiņu starp pašvaldību speciālistiem romu integrācijas jautājumos un attīstītu sadarbību starp atbildīgo ministriju un romu kopienu efektīvākai romu integrācijas politikas īstenošanai, KM 2014.gadā izveidoja Reģionālo ekspertu tīklu romu integrācijas jautājumos. 2020.gadā šajā tīklā iesaistījušās 18 Latvijas pašvaldību pārstāvji.

Kopš 2016.gada Eiropas Savienības programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība” ietvaros KM īsteno projektu „Latvijas romu platforma”, kura mērķis ir veicināt dialogu starp romu kopienu un pilsoniskās sabiedrības organizācijām,

³² M.Kaprāns, I.Mieriņa, A.Saulītis (2021). Starpkultūru stereotipi un aizspriedumi Latvijā. Rīga: Latvijas Universitātes Filozofijas un socioloģijas institūts. 53.lpp. Pieejams: http://fsi.lu.lv/userfiles/Ethnic%20stereotypes_SAPC.pdf

³³ Turpat. M.Kaprāns, I.Mieriņa, A.Saulītis (2021). 22.lpp.

Salīdzinājumā ar 2019.gada SKDS aptaujas par iedzīvotāju viedokli par etniskajām attiecībām Latvijā rezultātiem sabiedrības attieksme pret romiem nedaudz uzlabojas – 33% Latvijas iedzīvotāju negribēja strādāt ar romiem vienā darba kolektīvā, bet 36% iedzīvotāju bija iebildumi, ja viņiem kaimiņos dzīvotu romi. Aptauja pieejama <https://www.sif.gov.lv/lv/media/142/download>

³⁴ Turpat. M.Kaprāns, I.Mieriņa, A.Saulītis (2021), 19.lpp.

³⁵ Apstiprinātas ar Ministru kabineta 2018.gada 18.jūlija rīkojumu Nr.345 (prot. Nr.33 49.§). Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/300483-par-nacionalas-identitates-pilsoniskas-sabiedribas-un-integracijas-politikas-istenosanas-planu-2019-2020-gadam>

³⁶ Apstiprinātas ar Ministru kabineta 2021.gada 5.februāra rīkojumu Nr.72 (prot. Nr.12 24.§). Pieejamas: <https://likumi.lv/ta/id/320841-par-saliedetas-un-pilsoniski-aktivas-sabiedribas-attistibas-pamatnostadnem-2021-2027-gadam>

³⁷ Eiropas Savienības programma attiecībā uz romu integrācijas valstu stratēģijām līdz 2020.gadam. Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52011DC0173&from=LV>

³⁸ Informācija par Romu integrācijas politikas īstenošanas konsultatīvā padomi pieejama Kultūras ministrijas tīmekļvietnē <https://www.km.gov.lv/lv/konsultativa-padome-0>

kā arī attīstīt efektīvu romu integrācijas politikas koordināciju.³⁹

Projekts „Latvijas romu platforma” nodrošina pasākumu īstenošanu gan vietējā, gan reģionālā līmenī, piemēram, atbalstu romu NVO, pieredzes apmaiņas pasākumus un informatīvos seminārus pašvaldību speciālistiem un romu pārstāvjiem. Svarīgs projekta „Latvijas romu platforma” virziens ir izglītojoši pasākumi par romu kultūru un vēsturi, īpašu uzmanību pievēršot romu genocīdam Otrā pasaules kara laikā.

Lai vairotu plašākas sabiedrības izpratni par Latvijas romu kultūru, vēsturi un sociālajiem jautājumiem, kā arī par aizspriedumu un stereotipu negatīvo ietekmi uz romu stāvokli, laika posmā no 2015.gada līdz 2020.gadam KM sadarbībā ar vairākām NVO regulāri īstenoja pasākumus Eiropas Padomes kampaņas „DOSTA! (Pietiek!)” ietvaros.⁴⁰

Kopš 2015.gada KM regulāri sniedz finansiālu atbalstu romu NVO, lai īstenotu romu integrācijas, kultūras un interešu aizstāvības pasākumus un iniciatīvas, koncentrējoties uz aizspriedumu un negatīvo stereotipu mazināšanu, darbības kapacitātes stiprināšanu un romu sociālās iekļaušanas veicināšanu.

Romu NVO regulāri organizē romu deju un mūzikas festivālus valsts un vietējā līmenī, piemēram, starptautisko romu kultūras festivālu „Roma World” Rīgā un festivālu „Urdenoro” Sabilē, izpratnes veicināšanas pasākumus un romu genocīda upuru piemiņas aktivitātes, kā arī radošās darbnīcas un projektus romu jauniešiem, izveidojušas informatīvos materiālus par romu kultūras mantojumu un vēsturi. Laika posmā no 2014. – 2019.gadam romu NVO īstenojušas vismaz 33 projektus.

Kopš 2015.gada biedrība „Romu Kultūras centrs” organizē izstādes par romu genocīdu un kultūras pasākumus, kā arī sniedz individuālas konsultācijas

³⁹ Informācija par projekta „Latvijas romu platforma” īstenojamiem pasākumiem pieejama Kultūras ministrijas tīmekļvietnē <https://www.km.gov.lv/lv/latvijas-romu-platforma>
 Informatīvais ziņojums „Par projekta „Latvijas romu platforma I: dialogs, sadarbība un iesaistīšana” īstenošanu Eiropas Savienības programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība 2014–2020” sadaļas „Dotācijas nacionālo romu platformu izveides atbalstam” ietvaros” apstiprināts Ministru kabineta 2016.gada 14.jūnija sēdē (prot. Nr.29 46.§). Pieejams: <http://tap.mk.gov.lv/mk/tap/?pid=40386790>
 Informatīvais ziņojums „Par projekta „Latvijas romu platforma II: dialogs, līdzdalība un savstarpēja mācīšanās” īstenošanu Eiropas Savienības programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība 2014-2020” sadaļas „Dotācijas nacionālo romu platformu atbalstam” ietvaros” apstiprināts Ministru kabineta 2017.gada 13.jūnija sēdē (prot. Nr.30 53.§). Pieejams: <http://tap.mk.gov.lv/mk/tap/?pid=40424353>
 Informatīvais ziņojums „Par projekta „Latvijas romu platforma III: sadarbības un līdzdalības veicināšana” īstenošanu Eiropas Savienības programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība 2014-2020” sadaļas „Dotācijas nacionālo romu platformu atbalstam” ietvaros” apstiprināts Ministru kabineta 2018.gada 5.jūnija sēdē (prot. Nr.27 32.§). Pieejams: <http://tap.mk.gov.lv/mk/tap/?pid=40453343>
 Informatīvais ziņojums „Par projekta „Latvijas romu platforma IV” īstenošanu Eiropas Savienības programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība 2014-2020” ietvaros” apstiprināts Ministru kabineta 2019.gada 30.maija sēdē (prot. Nr.21 14.§). Pieejams: <http://tap.mk.gov.lv/mk/tap/?pid=40473576>
 Informatīvais ziņojums „Par projekta „Latvijas romu platforma V” īstenošanu Eiropas Savienības programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība” ietvaros” apstiprināts Ministru kabineta 2020.gada 14.aprīļa sēdē (prot. Nr.24 45.§). Pieejams: <http://tap.mk.gov.lv/mk/tap/?pid=40483493>

⁴⁰ Pasākumi Eiropas Padomes kampaņas „DOSTA! (Pietiek!)” ietvaros tika īstenoti laika posmā no 2015.gada līdz 2020.gadam. Informācija par kampaņas īstenojamiem pasākumiem pieejama tīmekļvietnē <https://www.km.gov.lv/lv/eiropas-padomes-kampana-dosta-latvija-2015-2020>. Kopš 2021.gada Eiropas Padome neatbalsta kampaņu, un šādi pasākumi nav plānoti nacionālajā līmenī.

romu tautības pārstāvjiem. Biedrībai „Romu Kultūras centrs” ir nodrošināts valsts budžeta līdzekļu piešķirums Romu vēstures un mākslas muzeja darbībai laika periodā no 2017. – 2021.gadam.

Kopš 2009.gada IZM regulāri nodrošina romu izglītības sasniegumu monitoringu, ⁴¹ kurā tiek apkopota informācija par izglītības programmām, papildu mācību pasākumiem romu skolēniem, atskaitīšanas un skolas neapmeklēšanas iemesliem u.c.

⁴¹ Romu skolēnu izglītības sasniegumu monitorings tika veikts 2009./ 2010.mācību gadā, 2012./ 2013.mācību gadā un 2016./2017.mācību gadā. Kārtējais monitorings ir plānots 2021./ 2022.mācību gadā.

IV. Pasākumi plāna mērķa sasniegšanai

Plāna mērķis		Veicināt Latvijas romu līdztiesību, iekļaušanu un līdzdalību, īstenojot Plānā noteiktos pasākumus saskaņā ar Ieteikumā iekļautajām rekomendācijām, ņemot vērā pieejamos resursus, romu iedzīvotāju skaitu un viņu situācijai. ⁴²							
Rezultatīvie rādītāji		Iedzīvotāju īpatsvars, kuri negribētu strādāt ar romiem vienā darba kolektīvā, aptauja (2021.g. 27,2% ⁴³ ⇒ 2024.g. 20%), Iedzīvotāju īpatsvars, kuriem būtu iebildumi, ja viņiem kaimiņos dzīvotu romi, aptauja (2021.g. 29% ⁴⁴ ⇒ 2024.g. 22%), Iedzīvotāju īpatsvars, kuri domā, ka romiem nevar uzticēties, aptauja (2021.g. 42% ⁴⁵ ⇒ 2024.g. 35%), Iedzīvotāju īpatsvars, kuri uzskata, ka diskriminācija pret romu tautības cilvēkiem ir izplatīta, aptauja (2021.g. 35% ⁴⁶ ⇒ 2024.g. 30%), Romu ilgstošo bezdarbnieku īpatsvars, NVA (2021.g. 39,1% ⁴⁷ ⇒ 2024.g. 28%), Romu skaits, kas atzīst sevi par ekonomiski aktīviem, pētījums (2015.g. 32,4% ⁴⁸ ⇒ 2024.g. 45%), Romu skolēnu skaits, kas neieguva obligāto pamatzglītību, IZM (2017.g. 7,5% ⁴⁹ ⇒ 2024.g. 6%), Romu bērnu skaits, kas izglītības iestādēs apguva speciālās pamatzglītības programmas, IZM (2017.g. 34,2% ⁵⁰ ⇒ 2024.g. 20%), Romu mediatoru un skolotāju palīgu skaits, kas strādā Latvijas pašvaldībās, KM (2021.g. 8 cilv. ⁵¹ ⇒ 2024.g. 12 cilv.), Romu bērnu skaits saņēma atbalstu ESF projektā „Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai” - “PuMPuRS” ietvaros, IKVD (2020.g. 12 romu skolēni ⁵² ⇒ 2024.g. romu 30 skolēni).							
N. p.k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Sasaiste ar Ieteikuma pantu	Atsauce uz politikas dokumentu	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (līdz pusgadam)	
1.	Romu līdzdalības veicināšana un kultūras savpatnības saglabāšana.	Sekmēta romu iekļaušanās un stiprinātas spējas līdzdarboties. Veicināta romu izpratne par tiesību un interešu aizstāvības jautājumiem. Veicināta sadarbība un dialogs starp romiem, pašvaldību iestādēm, nozaru	Ik gadu nodrošināts informatīvs pasākums sabiedrībai Romu starptautiskās dienas ietvaros. Īstenoti vismaz 10 romu NVO un pilsoniskās sabiedrības pārstāvju kapacitātes un līdzdalības veicināšanas pasākumi. Katru gadu nodrošināta Latvijas romu platformas	2 e), 2 h), 3 b), 3 d), 4 a), 4 c), 4 d), 4 e), 16., 17., 20., 22., 24., 26., 29. 38.,	SPASAP, 3.2.5.pasākums ⁵³	KM	IZM	2023.gada II pusgads	

⁴² Ņemot vērā oficiālo romu iedzīvotāju skaitu, atbilstoši CSP datiem un PMLP iedzīvotāju reģistram.

⁴³ M.Kaprāns, I.Mieriņa, A.Saulītis (2021) Starpkultūru stereotipi un aizspriedumi Latvijā. Rīga: Latvijas Universitātes Filozofijas un socioloģijas institūts; http://fsi.lu.lv/userfiles/Ethnic%20stereotypes_SAPC.pdf

⁴⁴ Turpat.

⁴⁵ Turpat.

⁴⁶ Eiropas Komisijas 2019.gada pētījums par diskrimināciju Eiropas Savienībā. Pieejams: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2251>

⁴⁷ NVA sniegtie dati.

⁴⁸ Tirgus un sociālo pētījumu centrs „Latvijas Fakti” (2015) Pētījums „Romi Latvijā”. Rīgā, 4.lpp. Pieejams: https://www.km.gov.lv/sites/km/files/romi_latvija_petijums_lv1.pdf

⁴⁹ IZM sniegtie dati.

⁵⁰ IZM sniegtie dati.

⁵¹ KM sniegtie dati.

⁵² IKVD sniegtie dati.

⁵³ SPASAP plāna 2021.-2023.gadam, 35.lpp. Pieejams: <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40502681>

		ministrijām, izglītības iestādēm, pedagogiem un citām iesaistītajām pusēm. Nodrošināts atbalsts romu mediatoru darbībai Latvijas pilsētās un novados. Attīstīta reģionālo ekspertu tīkla romu integrācijas jautājumos darbība. Veicināta romu NVO un pilsoniskās sabiedrības pārstāvju kapacitāte un līdzdalība dažādās dzīves jomās, tai skaitā. izglītības, nodarbinātības, kultūras un pilsoniskās sabiedrības attīstības jomā. Romu mērķauditorija iesaistīta sociālā atbalsta programmās un pasākumos, īpaši ESF atbalsta pasākumos.	darbība, kuras ietvaros: - nodrošināti vismaz 2 informatīvi, izglītojoši un pozitīvas pieredzes popularizēšanas pasākumi par Latvijas romu situāciju, - īstenots vismaz 1 pasākums par romu tiesību un interešu aizstāvēšanas jautājumiem, - katru gadu piesaistīti 5-6 romu mediatori, - nodrošināti atbalsta pasākumi romu mediatoru darbam vismaz 6 Latvijas pilsētās un novados, - regulāri nodrošināta reģionālo ekspertu tīkla romu integrācijas jautājumos darbība, - īstenoti vismaz 4 izpratnes veicināšanas un motivācijas celšanas pasākumi romu mērķauditorijas iesaistei sociālās atbalsta programmās.	39.				
2.	Vienotības atceres kultūras attīstību veidojošas iniciatīvas.	Uzlabojusies sabiedrības izpratne par pretrunīgiem Latvijas vēstures jautājumiem, tai skaitā par komunistiskā režīma un nacistiskā režīma īstenotajām represijām pret Latvijas iedzīvotājiem Otrā pasaules kara laikā.	Īstenoti vismaz 2 piemiņas pasākumi Otrā pasaules kara laikā īstenotā romu holokausta upuru piemiņai.	2 g), 24.	SPASAP, 1.3.1. pasākums ⁵⁴	KM		2023.gada II pusgads
3.	Pētījumos balstītas saliedētas sabiedrības attīstības politika.	Izpētīti diskriminācijas novēršanas un iecietības faktori Latvijā.	Veikta sabiedriskās domas aptauja par Latvijas iedzīvotāju zināšanām, prasmēm un attieksmēm diskriminācijas novēršanas un iecietības jomā. Veikts diskriminācijas novēršanas situācijas novērtējums ar rekomendācijām pretdiskriminācijas pārraudzības sistēmas uzlabošanai.	2 e)	SPASAP, 2.3.1. pasākums ⁵⁵	KM, IZM		2023.gada II pusgads
4.	Programma „NVO fonds”.	Sekmēta iedzīvotāju sadarbība, solidaritāte un savstarpēja uzticēšanās. Nodrošināts atbalsts aktivitātēm, kas	Katru gadu NVO fonda ietvaros sniegts atbalsts (atbalsts, kas pieejams dažādām mērķa grupām un dažāda profila organizācijām) vismaz	24.	SPASAP 2.2.1.	KM, SIF		2023.gada II pusgads

⁵⁴ SPASAP plāna 2021.-2023.gadam, 25.lpp. Pieejams: <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40502681>

⁵⁵ SPASAP plāna 2021.-2023.gadam, 30.lpp. Pieejams: <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40502681>

		ietver pilsoniskās un politiskās līdzdalības, pilsoniskās izglītības un sabiedrības izpratnes par demokrātiskiem procesiem valstī, brīvprātīgā darba, filantropijas un citu svarīgu demokrātisku un sociālu kopienu veicināšanas pasākumus. Veicināta pilsoniskās sabiedrības attīstība un ilgtspēja.	70 nevalstiskajām organizācijām. ⁵⁶ Īstenota mērķtiecīga pilsoniskās sabiedrības attīstības politika, pilsoniskās sabiedrības stiprināšanai.		pasākums ⁵⁷			
5.	Mazākumtautību un latviešu jauniešu sadarbības programma.	Stiprināta Latvijā dzīvojošo mazākumtautību bērnu un jauniešu piederības sajūta Latvijas valstij. Veicināta Latvijas mazākumtautību etniskās unikalitātes apzināšanās.	Īstenoti vismaz 5 projekti gadā. Aktivitātēs iesaistīti vismaz 400 bērnu/jaunieši.	4 a), 4 e)	SPASAP 1.1.4. pasākums ⁵⁸	SIF		2023.gada II pusgads
6.	Mazākumtautību un romu konsultatīvās padomes darbība.	Veicināta mazākumtautību, tai skaitā romu līdzdalība valsts politikas izstrādē un īstenošanā.	Katru gadu organizētas vismaz 3 romu konsultatīvās padomes sēdes.	21., 22., 26.	SPASAP, 3.2.4. pasākums ⁵⁹	KM,		2023.gada II pusgads
7.	Motivācijas paaugstināšanas un atbalsta pakalpojumu nodrošināšana sociālās atstumtības un diskriminācijas riskam pakļautām personu grupām, tai	Nodrošināta motivācijas paaugstināšanas un atbalsta pakalpojumus mērķa grupas personām, veicinot viņu integrāciju sabiedrībā, iekļaušanos sociālajā dzīvē, veidojot izpratni savu tiesību aizstāvībā, palīdzot iesaistīties izglītībā/ apmācībā, kvalifikācijas ieguvē vai nodarbinātībā, tostarp pašnodarbinātībā.	Romu cilvēku skaits, kuri saņēmuši motivācijas programmu un iesaistījušies izglītībā, nodarbinātībā vai uzsākuši darba meklējumus.	2 d)	SPASAP, 3.2.6. pasākums ⁶¹	LM	SIF	2022.gada II pusgads

⁵⁶ Atbalsts nevalstiskajām organizācijām tiks nodrošināts atbilstoši konceptuālajā ziņojumā „Par valsts finansēta nevalstisko organizāciju fonda izveidi” ietvertajiem NVO darbības virzieniem. Konceptuālais ziņojums „Par valsts finansēta nevalstisko organizāciju fonda izveidi” apstiprināts ar Ministru kabineta 2015.gada 16.decembra rīkojumu Nr.792 „Par konceptuālo ziņojumu „Par valsts finansēta nevalstisko organizāciju fonda izveidi””. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/278602-par-konceptualo-zinojumu-par-valsts-finanseta-nevalstisko-organizaciju-fonda-izveidi>

⁵⁷ SPASAP plāna 2021.-2023.gadam, 27.lpp. Pieejams: <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40502681>

⁵⁸ SPASAP plāna 2021.-2023.gadam, 24.lpp. Pieejams: <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40502681>

⁵⁹ SPASAP plāna 2021.-2023.gadam, 34.lpp. Pieejams: <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40502681>

⁶¹ SPASAP plāna 2021.-2023.gadam, 35.lpp. Pieejams: <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40502681>

	skaitā romiem. ⁶⁰							
8.	Ģimenes asistenta pakalpojuma iedzīvināšana un attīstība pašvaldībās.	Veicināta romu kopienas pārstāvju iesaiste ģimenes asistenta pakalpojumu nodrošināšanā pašvaldībās.	Ģimenes asistenta pakalpojuma nodrošināšana pašvaldībā, tai skaitā romu ģimeņu sociālo prasmju pilnveidei, tai skaitā izvērtējot iespēju par ģimenes asistentu apmācīt arī romu kopienas pārstāvjus, lai veicinātu uzticību starp romu ģimenēm, kuras vēlēties izmantot šādu pakalpojumu un sociālo dienestu, kā arī veicinātu romu vecāku izglītošanu un mentoringu.	3 b), 19.	SADTPP 2.R.V. 6.3. uzdevums ⁶²	LM	pašvaldības	2023.gada IV ceturksnis
9.	Romu skolēnu ar speciālām vajadzībām iekļaušana vispārējās izglītības programmās.	Veicināta pašvaldību pedagoģiski–medicīnisko komisiju pārstāvju izpratne par romu sociālās iekļaušanas jautājumiem.	Nodrošināts, ka speciālās izglītības programma speciālās izglītības iestādē ir ieteikta, veicot piemērotas testēšanas metodes, kas ir ieviestas ar mērķi nodrošināt objektivitāti un nediskrimināciju.	6 b)		IZM		2023.gada II pusgads
10.	Romu līdzdalības veicināšana izglītības jomā.	Veicināta romu skolēnu iesaiste profesionālās izglītības ieguvē.	Nodrošināts skolotāju palīgu – romu darbu izglītības iestādēs, kurās mācās romu bērni, nodrošinot individualizēto sadarbību ar romu bērnu vecākiem. Romu skolēnu iesaiste profesionālās izglītības ieguvei un romu skolēnu profesionālās izglītības iespēju novērtēšana sadarbībā ar PII.	6 e) 6 i)		Pašvaldības, ņemot vērā esošās vajadzības un pieejamo finansējumu IZM	 PII	2023.gada II pusgads
11.	Pasākumi, kas novērš priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu un	Samazinājies romu skolēnu, kuri nav ieguvuši obligāto vispārējo pamatzglītību, skaits, nepārsniedzot	Skolēnu vecāku izglītošana, lai mazinātu romu skolēnu priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu projekta „Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai” –	4 a), 4 e), 7 c), 7 d)	ESF projekts „PuMPuRS”	IZM	IKVD, VISC, JSPA	2023.gada II pusgads

⁶⁰ Aktivitāte tiek īstenota ESF darbības programmas 2014.-2020.gadam „Izaugsme un nodarbinātība” 9.1.4. specifiskā atbalsta mērķa „Palielināt diskriminācijas riskiem pakļauto personu integrāciju sabiedrībā un darba tirgū” 9.1.4.4. pasākuma „Dažādību veicināšana (diskriminācijas novēršana)” ietvaros (turpmāk – pasākums). Atsevišķas pasākuma aktivitātes ir ietvertas arī LM Sociālās aizsardzības un darba tirgus politikas pamatnostādņēs 2021.-2027.gadam (šobrīd izstrādes procesā), LM Sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu tiesību un iespēju veicināšanas plānā 2021.-2023.gadam (šobrīd izstrādes procesā), gan arī LM Plānā personu ar invaliditāti vienlīdzīgu iespēju veicināšanai 2021.-2023. gadam (šobrīd izstrādes procesā).

⁶² SADTPP projekts, 29.lpp. Pieejams: <http://tap.mk.gov.lv/mk/tap/?pid=40502106>

	mācību pārtraukšanu visos izglītības līmeņos un veicina atgriešanos izglītībā un darba tirgū.	7,5% no vidējā romu skolēnu skaita. Samazinājies romu skolēnu, kas pārtrauc mācības un neiegūst obligāto izglītību skaits.	„PuMPuRS” ietvaros. Projekta „PuMPuRS” ietvaros organizētas supervīzijas pedagogiem par jautājumiem, kas saistīti ar izdegšanu lielās darba slodzes dēļ, un ar problēmām, kas rodas, veidojot sadarbību ar skolēniem un viņu vecākiem. Projekta „Atbalsts izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai” ietvaros palielināts atbalsts vispārējās izglītības iestādēm izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai, tai skaitā paredzot: - ilgtspējīgas pašvaldību vispārējās izglītības iestāžu atbalsta sistēmas izveidi izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai, - atbalstu tām skolēnu grupām, kurām Covid19 apstākļos - gan attālināto mācību ietvaros, gan samazinātā mācību satura apjoma rezultātā - ir nepieciešams kompensēt noteiktu mācību satura jautājumu apguvi, - vecāku izglītošanu un mentoringu. Papildu mācību pasākumu piemērošana skolēniem, kuriem ir zemi mācību sasniegumi, visos mācību priekšmetos. Projekta „Proti un Dari” ietvaros, balstoties uz katra jaunieša individuālām vajadzībām, īstenots pasākumu kopums, kas paaugstina jauniešu motivāciju un interesi atgriezties izglītībā vai darba tirgū.⁶³ Romu NEET jauniešiem ir iespējas saņemt atbalstu projekta ietvaros. Romu mediatori veicina romu NEET jauniešus izmantot projekta atbalsta iespējas.		64 ESF projekts „Atbalsts izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai”⁶⁵ ESF projekts „Proti un Dari”⁶⁶			
--	--	--	--	--	--	--	--	--

⁶³ NEET jaunieši, ir jauniešu, kas nemācās, nestrādā un neapgūst arodu.

⁶⁴ SAM 8.3.4. „Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai”.

⁶⁵ SAM 8.3.2. „Atbalsts izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai”.

⁶⁶ SAM 8.3.3. „Attīstīt NVA neregistrēto NEET jauniešu prasmes un veicināt to iesaisti izglītībā, NVA īstenotajos pasākumos jauniešu garantijas ietvaros un nevalstisko organizāciju un jaunieši centru darbībā”.

12.	Pasākumi romu skolēnu labākai piekļuvei izglītībai pašvaldību līmenī.	Veicināta romu skolēnu labāka piekļuve izglītībai (pirmsskolas un sākumskolas izglītībai).	Romu mediatori un skolotāju palīgi nodrošina regulāras tikšanās starp romu mediatoriem un skolotāju palīgiem, Izglītības pārvalžu pārstāvjiem un romu bērnu vecākiem, lai veicinātu romu skolēnu labāku piekļuvi izglītībai, it īpaši pirmsskolas un sākumskolas izglītībai.	7 b), 7 c)	IAP, 3.1.2. uzdevums ⁶⁷	IZM	KM	2023.gada II pusgads
13.	Romu skolēnu izglītības monitorings.	Nodrošināts un pilnveidots romu skolēnu izglītības monitoringa process vispārējās izglītības programmās, tai skaitā pirmsskolas izglītības programmā.	Izstrādāts romu bērnu pirmsskolas izglītības vecuma uzskaites mehānisms ar mērķi apzināt tos bērnus, kuri neapmeklē pirmsskolas izglītības iestādes.	5.	IAP, 3.1.2. uzdevums ⁶⁸	IZM		2023.gada II pusgads
14.	Stipendiju programma augstākās izglītības iegūšanai.	Romu jauniešu motivācijas paaugstināšana augstākās izglītības iegūšanai.	Stipendiju programmas „Studēt gods” ietvaros piešķirtas stipendijas studentiem no daudz bērnu ģimenēm, kuri sekmīgi studē augstskolās. Šādu stipendiju paredz piešķirt Valsts sociālo pabalstu likuma ietvaros.	7 e)	Valsts sociālo pabalstu likums, grozījumi “Augstskolu likumā”	IZM		2023.gada II pusgads
15.	Romu nodarbinātības veicināšana.	Veicināta romu reģistrēto bezdarbnieku un darba meklētāju nodarbinātība, piedaloties NVA atbalsta pasākumos.	Katru gadu tiek nodrošināta iespēja bezdarbniekiem, tai skaitā romiem, saņemt individualizēto karjeras atbalstu – bezmaksas karjeras konsultācijas: palīdzību izglītības un profesijas izvēlē, pārkvalifikācijā, piemēroto vakancu atlasē, darba meklēšanā, pagaidu nodarbinātības pasākumos. Izstrādāti priekšlikumi NVA reģistrēto bezdarbnieku, tai skaitā romu, lasīt un rakstīt prasmju pilnveidei, un īstenots pilotprojekts ar mērķa grupas iesaisti.	8 c) 8 h)	Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likums.	NVA LM	 NVA	2023.gada II pusgads 2023.gada II pusgads

⁶⁷ IAP, 70.-71.lpp. Pieejamas: <https://likumi.lv/ta/id/324332-par-izglitibas-attistibas-pamatnostadnem-20212027-gadam>

⁶⁸ IAP, 70.-71.lpp. Pieejamas: <https://likumi.lv/ta/id/324332-par-izglitibas-attistibas-pamatnostadnem-20212027-gadam>

16.	Romu iesaiste veselības veicināšanas mācību programmās.	Nodrošināta iespēja romu mediatoriem piedalīties veselības veicināšanas mācību programmās, lai romu kopienā nodrošinātu informācijas izplatīšanu veselībpratības uzlabošanai.	Izstrādāta un ieviesta seksuālās un reproduktīvās veselības izglītības programma (tai skaitā seksuālās vardarbības profilaksi un atpazīšanu) pašvaldībām, izglītojot dažādu jomu speciālistus (piemēram, psihologus, sabiedrības veselības speciālistus, pusaudžu, bērnu aprūpes centru, sociālo iestāžu un krīžu centru darbiniekus), kā arī citas atbalsta personas (tai skaitā romu mediatorus).	9., 9 a) i)	SVP, 1.4.2. ⁶⁹	VM	KM	2023.gada II pusgads
			Nodrošināta atkarību izplatības mazināšanas un profilakses jomā strādājošo speciālistu (piemēram, psihologu, sabiedrības veselības speciālistu, policistu, bērnu ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju un krīžu centru darbinieku, jaunatnes lietu speciālistu, probācijas dienesta un ieslodzījumu vietu darbinieku, ģimenes asistentu, romu mediatoru u.c.). izglītošana vai apmācība par atkarību izraisošo vielu lietošanas un atkarību izraisošo procesu praktizēšanas profilaksi. Informēti romu mediatori par iespēju piedalīties šādās apmācību programmās.	9., 9 b)	SVP, 1.3.6. ⁷⁰			
17.	Sociālo mājokļu atjaunošana un skaita palielināšana.	Palielinot valsts subsidētu, samērīgas cenas mājokļu būvniecību, piesaistītas privātās investīcijas, lai radītu daudzveidīgu mājokļu piedāvājumu ekonomiski augošajās teritorijās. Mājokļu politika veidota, ņemot vērā arī dažādu vecuma grupu un sociālo grupu mājokļu vajadzības, nodrošinot pietiekamu valsts atbalstu mājokļu pieejamībai īpašām grupām un sociālo mājokļu veidošanai.	Sociālo mājokļu pieejamība īpaši nelabvēlīgā situācijā esošām personām, tai skaitā bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem pēc pilngadības sasniegšanas, sekmējot vienlīdzīgas iespējas iesaistīties darba tirgū un uzlabojot profesionālo mobilitāti. Pašvaldības saņem grantu. Plānots sniegt atbalstu pašvaldībām to sociālo un pašvaldības īres māju atjaunošanai un būvniecībai, kopā nodrošinot 1800 kvalitatīvu sociālo un pašvaldības īres mājokļu pieejamību, lielāko uzsvāru liekot tieši uz atjaunošanu (1200 mājokļi).	3 a), 3 d), 3 e), 9 i), 9 j), 10 c), 10 d), 10 f), 10 g)	NIPP, 4.1.4.1., NAP2027 349 ⁷¹	EM		2023.gada II pusgads

⁶⁹ SVP, 29.lpp. Pieejams: <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40498718>

⁷⁰ SVP, 26.lpp. Pieejams: <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40498718>

⁷¹ NIPP, 56.lpp. Pieejamas: <https://likumi.lv/ta/id/321037-par-nacionalas-industrialas-politikas-pamatnostadnem-20212027-gadam>. Skatīt NIPP 3.pielikuma “Rīcības virzienu uzdevumi, to izpildes termiņš un atbildīgā/līdzatbildīgā institūcija” 4.1.4.1.punktu. Pieejams: <https://www.em.gov.lv/lv/industrial-politika>

18.	Atbalsta sniegšana ilgtspējīgu, zemu ekspluatācijas un būvniecības izmaksu mājokļiem primāri teritorijās ar jaunu darba vietu potenciālu.	Veicināta īres mājokļu pieejamība mājāsaimniecībām ar nepietiekamiem ienākumiem.	Plānots veidot atbalsta programmu izmaksu ziņā pieejamu īres māju būvniecībai. Programmas ietvaros tiktu būvēti kvalitatīvi īres mājokļi ar fiksētu īres maksu. Ēkas īrniekiem (mājāsaimniecībai) tiktu noteikts ienākumu sliekšnis, lai nodrošinātu, ka tiek ievērotas valsts atbalsta prasības. Atbilstoši ienākumu sliekšnim tiktu noteikta prioritāte konkrētām iedzīvotāju grupām, piemēram, daudzbērnu ģimenes, skolotāji, policisti, medicīnas personāls u.c. Programmas ietvaros paredzēts izbūvēt ~700 izmaksu ziņā pieejamus īres mājokļus.	3 a), 10 b)	NIPP, 4.1.4.2., NAP2027 350 ⁷²	EM		2023.gada II pusgads
19.	Mājokļu pieejamības uzlabošana grūtībās nonākušiem un nelabvēlīgā situācijā esošiem iedzīvotājiem.	Veicināta mājokļu pieejamības uzlabošana grūtībās nonākušiem un nelabvēlīgā situācijā esošiem iedzīvotājiem.	Izstrādāts mehānisms finansiāla atbalsta sniegšanai novēršot faktorus, kas kavē izmantot īres mājokļu piedāvājumu (NAP 351). Paredzēts pārskatīt likumā „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā” ietvertās personu grupas, kas var saņemt palīdzību.	3 a), 9 j), 10 f), 10 g)	NIPP, NAP2027 351 ⁷³	EM		2023.gada II pusgads
20.	Atbalsts privātpersonām saņemt grantu mājokļa iegādei vai būvniecībai.	Veicināta iespēja privātpersonām saņemt grantu mājokļa iegādei vai būvniecībai.	Izstrādāts mehānisms, kas paredzētu iespēju privātpersonām saņemt grantu mājokļa iegādei vai būvniecībai, kur piešķiramā grantu apmērs tiek noteikts pēc bērnu skaita ģimenē. Atbalsta programma „Balsts” jau ir ieviesta https://www.altum.lv/lv/pakalpojumi/iedzivotajiem/balsts-subsidija/balsts-subsidija .	3 a)	NIPP, 4.1.4.3., NAP2027 352 ⁷⁴	EM		2023.gada II pusgads
21.	Atbalsts privātpersonām mājokļu iegādei vai būvniecībai.	Veicinātas mājokļa iegādes iespējas ģimenēm ar bērniem.	Atbalsts privātpersonām (ģimenēm ar bērniem) mājokļu iegādei vai būvniecībai, Mājokļu garantiju programmas ietvaros. ⁷⁵ 2020.gadā tika veikti grozījumi mājokļu garantiju	9 j), 10 h)	NIPP, 4.1.4.3., NAP2027 352 ⁷⁷	EM		2023.gada II pusgads

⁷² NIPP, 56.lpp. Pieejamas: <https://likumi.lv/ta/id/321037-par-nacionalas-industrialas-politikas-pamatnostadnem-20212027-gadam>. Skatīt NIPP 3.pielikuma “Rīcības virzienu uzdevumi, to izpildes termiņš un atbildīgā/līdzatbildīgā institūcija” 4.1.4.2.punktu. Pieejams: <https://www.em.gov.lv/lv/industrial-politika>

⁷⁴ Skatīt NIPP 3.pielikuma „Rīcības virzienu uzdevumi, to izpildes termiņš un atbildīgā/līdzatbildīgā institūcija” 4.1.4.3.punktu. Pieejams: <https://www.em.gov.lv/lv/industrial-politika>

⁷⁵ Informācija ir pieejama <https://www.altum.lv/lv/pakalpojumi/iedzivotajiem/majoklu-atbalsta-programma/par-programmu/>.

⁷⁷ Skatīt NIPP 3.pielikuma „Rīcības virzienu uzdevumi, to izpildes termiņš un atbildīgā/līdzatbildīgā institūcija” 4.1.4.3.punktu. Pieejams: <https://www.em.gov.lv/lv/industrial-politika>

			programmā ⁷⁶ , palielinot garantijas apmēru ģimenēm ar četriem un vairāk bērniem līdz 30% no aizdevuma, kā arī paredzēta iespēja atbalstam mājokļa iegādei pieteikties atkārtoti, ja ir palielinājies apgādībā esošo bērnu skaits vai iestājusies grūtniecība un iepriekš piešķirtās garantijas saistības ir izbeigušās. Tāpat uz atbalstu nu var pretendēt ne tikai tās ģimenes, kurās ir dzimuši bērni, bet arī visos tajos gadījumos, kad ir konstatēts grūtniecības fakts un bērns vēl tiek gaidīts.					
22.	Energoefektivitātes paaugstināšana dzīvojamās ēkās un resursu efektīva izmantošana.	Veicināta energoefektivitātes paaugstināšana dzīvojamās ēkās un resursu efektīva izmantošana.	Energoefektivitātes paaugstināšana dzīvojamās ēkās un resursu efektīva izmantošana (daudzdzīvokļu, privātās un neliela dzīvokļu skaita ēku kompleksos), tai skaitā sniedzot atbalstu programmas „Daudzdzīvokļu māju renovācija” ⁷⁸ un „Privātmāju energoefektivitāte” ⁷⁹ ietvaros.	10 h)	NIPP, 4.1.4.4., NAP2027 353 ⁸⁰	EM		2023.gada II pusgads
23.	Romu līdzdalības veicināšana tiesību un interešu aizstāvības jomā.	Nodrošināta Tiesībsarga likuma 11.panta 5.punktā (sabiedrības informētība un izpratne) noteiktās funkcijas izpilde. Uzlabojusies romu spēja iekļauties un līdzdarboties sabiedrības procesos. Veicināta romu izpratne par tiesību un interešu aizstāvības jautājumiem.	Izveidots tiesībratības kurss romu kopienas pārstāvjiem, sadarbojoties ar romu konsultantiem, romu mediatoriem un skolotāju palīgiem romiem. Piesaistīts romu konsultants, nodrošinātas juridiskās konsultācijas romu tautības pārstāvjiem: - gadījumu analīze, - gadījumu vadība.	14 b), 14 d) 14 e)	Tiesībsarga likuma 11.panta 5. punkts Tiesībsarga likuma 11.panta 1., 2., 5. punkts	TB	KM	2021.gada II. pusgads
24.	Stereotipu, aizspriedumu, diskriminācijas mazināšana.	Veicināta sabiedrības izpratne.	Izveidoti vismaz 6 videostāsti par romu par romu iekļaušanos izglītībā, romu nodarbinātību, veidojot sabiedrības izglītošanas, informēšanas kampaņu.	14 e)	Tiesībsarga likuma 11.panta 5. punkts	TB		2022.gada I. pusgads
25.	Romu situācijas izpēte cilvēktiesību jomā.	Saskaņā ar Tiesībsarga likuma 12.panta 10.punktu, veikti pētījumi un analizēta situācija cilvēktiesību jomā, kā arī sniegti atzinumi par aktuāliem cilvēktiesību jautājumiem.	Sadarbībā ar pašvaldībām, romu konsultantiem un NVO veikta izpēte un izstrādāts ziņojums un rekomendācijas Saeimai, valdībai un pašvaldībām par romu situāciju Latvijā cilvēktiesību jomā.	14 c)	Tiesībsarga likuma 12.panta 10. punkts	TB		2022.gada I. pusgads

⁷⁶ Ministru kabineta 2018.gada 20.februāra noteikumi Nr.95 „[Noteikumi par valsts palīdzību dzīvojamās telpas iegādei vai būvniecībai](#)”

⁷⁸ Informācija ir pieejama <https://www.altum.lv/lv/pakalpojumi/maju-energoefektivitate-1/daudzdzivoklu-maju-energoefektivitate-pamatinformacija/dzivoklu-maju-renovacija/>

⁷⁹ Informācija ir pieejama https://www.altum.lv/lv/pakalpojumi/iedzivotajiem/privatmaju-energoefektivitate/privatmaju-energoefektivitate/?allow_cookies=1

⁸⁰ Skatīt NIPP 3.pielikuma „Rīcības virzienu uzdevumi, to izpildes termiņš un atbildīgā/līdzatbildīgā institūcija” 4.1.4.4.punktu. Pieejams: <https://www.em.gov.lv/lv/industriala-politika>

26.	Projekts „Ceļā uz iecietīgāku sabiedrību: informēšana, izglītošana, atbalsts un sadarbība”.	Paaugstinājusies sabiedrības un dažādu mazaizsargātu grupu informētība par neiecietības sekām un savu tiesību aizsardzību, palielinājušās atbalsta saņemšanas iespējas cietušajiem no diskriminācijas un naida noziegumiem, kā arī stiprināta NVO rīcībspēja neiecietības apkarošanā.	Seminārs „Diskriminācija, naida runa, naida noziegumi, ko ES varu darīt?”, kas ir specifiski mērķēts uz romiem.	2 a), 2 d)		LCC		2022.gada II. pusgads
27.	Sadarbība ar pedagogiem.		Izglītības pasākumu īstenošana Romu vēstures un mākslas muzejā, lai iepazīstinātu skolēnus, pedagogus ar romu vēsturi un kultūru attīstot sadarbību ar biedrību „Romu Kultūras centrs”, tai skaitā programmas „Latvijas skolas soma” ietvaros.	6 h)		RKC	IZM, KM	2023.gada II pusgads

V. Ietekmes novērtējums uz valsts un pašvaldību budžetu

Ministrijām un citām atbildīgajām institūcijām plānā paredzēto pasākumu īstenošanu 2021.gadā nodrošināt piešķirto valsts budžeta līdzekļu ietvaros⁸¹. Jautājums par papildu valsts budžeta līdzekļu piešķiršanu plānā paredzēto pasākumu īstenošanai 2022.gadā un turpmāk skatāms Ministru kabinetā gadskārtējā valsts budžeta likumprojekta un vidēja termiņa budžeta ietvara likumprojekta sagatavošanas un izskatīšanas procesā kopā ar visu ministriju un centrālo valsts iestāžu iesniegtajiem priekšlikumiem prioritārajiem pasākumiem atbilstoši valsts budžeta finansiālajām iespējām.

Kopsavilkums par plānā iekļauto uzdevumu īstenošanai nepieciešamo valsts un pašvaldību budžeta finansējumu

Nr.	Uzdevums/ Pasākums	Budžeta resors	Budžeta programmas (apakšprogramma s) kods un nosaukums	Vidēja termiņa budžeta ietvara likumā plānotais finansējums			Nepieciešamais papildu finansējums					Pasākuma īstenošanas gads (ja pasākuma īstenošana ir terminēta)
				2021.gads	2022.gads	2023.gads	2021.gads	2022.gads	2023.gads	turpmākajā laikposmā līdz pasākuma pabeigšanai (ja	turpmāk ik gadu (ja pasākuma izpilde nav	

⁸¹ Nav attiecināms uz Eiropas Savienības Struktūrfondu un citu Eiropas Savienības programmu līdzekļiem

										pasākuma īstenošana ir terminēta)	terminēta)	
1.	Romu līdzdalības veicināšana un kultūras savpatnības saglabāšana	22.Kultūras ministrija	26.01.00 Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana	2 000	2 000	2 000						
		22.Kultūras ministrija	67.06.00 Eiropas Kopienas iniciatīvas projektu un pasākumu īstenošana ⁸²	145 302 ⁸³	29 007	15 000						
2.	Vienotības atceres kultūras attīstību veidojošas iniciatīvas	22.Kultūras ministrija	26.01.00 Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana	130 000	130 000	130 000						
3.	Pētījumos balstītas saliedētas sabiedrības politikas attīstība	22.Kultūras ministrija	26.01.00 Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana	0	26 425	26 425		36 265 ⁸⁴	36 265 ¹⁰⁶		36 265 ¹⁰⁶	
4.	Mazākumtautību un latviešu jauniešu sadarbības programma	08.Sabiedrības integrācijas fonds	01.00.00 „Sabiedrības integrācijas fonda vadība”	31 303	31 303	31 303						
5.	Mazākumtautību un romu konsultatīvās	22.Kultūras ministrija	Budžeta ietvaros									

⁸² Atbilstoši projekta līgumam ir paredzēts 80% avansa maksājums no Eiropas Komisijas kopējas līdzfinansējuma summas. Detalizēts aprēķins ir atspoguļots informatīvā ziņojuma „Par projekta „Latvijas romu platforma VI” īstenošanu Eiropas Savienības programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība” ietvaros” sadaļā „Projekta finansēšana” (apstiprināts Ministru kabineta 2020.gada 17.decembra sēdē, prot., Nr.84, 106.§). Pieejams: <http://tap.mk.gov.lv/mk/tap/?pid=40494205>

⁸³ Papildus nepieciešamais finansējums tiks pieprasīts atbilstoši Eiropas Savienības struktūrfondu, programmu un citu finanšu instrumentu finansējuma pieprasīšanas kārtībai.

⁸⁴ Norādītais finansējums nav ietverts NAP2027 indikatīvajā investīciju projektu kopumā un Likumā „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2021., 2022. un 2023.gadam”. Pasākums var tikt īstenots, ja valsts budžeta sagatavošanas procesā tiks atbalstīts KM iesniegtais prioritāro pasākumu pieteikums.

	padomes darbība											
6.	Motivācijas paaugstināšanas un atbalsta pakalpojumu nodrošināšana sociālās atstumtības un diskriminācijas riskam pakļautām personu grupām, tai skaitā romiem	SIF		458 935 ⁸⁵	458 935							
7.	Projekts „Ceļā uz iecietīgāku sabiedrību: informēšana, izglītošana, atbalsts un sadarbība”	LCC	EEZ un Norvēģijas grantu programma „Aktīvo iedzīvotāju fonds”		103 030 ⁸⁶							
8.	Romu iesaiste veselības veicināšanas mācību programmās	VM	Nepieciešamais finansējums pasākumu īstenošanai iekļauts SVP.									

Detalizēts aprēķins Plānā iekļauto uzdevumu īstenošanai nepieciešamajam papildu finansējumam

Nr.	Uzdevums/Pasākums	Budžeta resors	Budžeta programmas (apakšprogrammas) kods un nosaukums	Nepieciešamais papildu finansējums, <i>euro</i>			Aprēķins
				2021.gads	2022.gads	2023.gads	
1.	Mazākumtautību NVO līdzdalības	KM	26.01.00 „Sabiedrības		80 000	80 000	2022.gadā un turpmāk ik gadu - 156 516 <i>euro</i> /gadā, konkursa kārtībā atbalstīt vismaz 75 NVO

⁸⁵ Aktivitāte tiek īstenota ESF darbības programmas 2014.-2020.gadam „Izaugsme un nodarbinātība” 9.1.4.specifiskā atbalsta mērķa „Palielināt diskriminācijas riskiem pakļauto personu integrāciju sabiedrībā un darba tirgū” 9.1.4.4.pasākuma „Dažādību veicināšana (diskriminācijas novēršana)” ietvaros. Motivācijas programmas kopējais finansējums (četrām mērķa grupām, tai skaitā romiem) piešķirtā valsts budžeta finansējuma ietvaros. Nav iespējams norādīt finansējumu konkrēti romu mērķa grupai.

⁸⁶ Seminārs „Diskriminācija, naida runa, naida noziegumi, ko ES varu darīt?” ir tikai viens no pasākumiem projekta „Ceļā uz iecietīgāku sabiedrību: informēšana, izglītošana, atbalsts un sadarbība” ietvaros. Nav iespējams norādīt finansējumu konkrēti semināra organizēšanai.

	veicināšanas programma		integrācijas pasākumu īstenošana				
2.	Programma „NVO fonds”	KM	26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana”		300 000	300 000	70-75% mikroprojektu īstenošanai (indikatīvi 210 000 <i>euro</i>), 25-30% makroprojektu īstenošanai (indikatīvi 90 000 <i>euro</i>). Konkursa kārtībā sniegts atbalsts vismaz 70 NVO
3.	Projekts „Proti un Dari”	JSPA	ESF projekts SAM 8.3.3. „Attīstīt NVA neregistrēto NEET jauniešu prasmes un veicināt to iesaisti izglītībā, NVA īstenotajos pasākumos jauniešu garantijas ietvaros un nevalstisko organizāciju un jauniešu centru darbībā”			1 530 732	Projekta pieejamā finansējuma ietvaros. Nav iespējams norādīt finansējumu konkrēti romu mērķa grupai.
4.	Ģimenes asistenta pakalpojuma iedzīvināšana un attīstība pašvaldībās	LM	22.02.00 „Valsts programma bērnu un ģimenes stāvokļa uzlabošanai”		126 720	760 200	Lai attīstītu ģimenes asistenta pakalpojumu, kā vienu no pašvaldībās pieejamiem standarta atbalsta veidiem un sniegtu atbalstu pašvaldībām turpināt un paplašināt šī pakalpojuma nodrošināšanu, plānota mērķdotācija pašvaldībām ģimenes asistentu pakalpojuma nodrošināšanai. Plānotais mērķdotācijas apmērs pašvaldībām ir 80% apmērā no ģimenes asistenta vidējām pakalpojuma izmaksām (9 <i>euro</i> stundā). Nepieciešamais mērķdotācijas apmērs 2022.gadā 50 ģimenes asistentiem ir 126 720 <i>euro</i> (2 mēnešiem). Nepieciešamais mērķdotācijas apmērs 2023.gadā 50 ģimenes asistentiem ir 760 200 <i>euro</i> (12 mēnešiem). 2024.gadā, plānojot ģimenes asistentu pakalpojuma tālāku attīstību, mērķdotācijas apmērs pašvaldībām 80% apmērā aprēķināts 100 ģimenes asistentiem. Plānojot, ka arī turpmāk pieaugs ģimenes asistentu skaits, palielināsies nepieciešamās mērķdotācijas apmērs turpmākajos gados: - 2025.gadā mērķdotācija 60% apmērā 200 ģimenes asistentiem = 2 280 960 <i>euro</i> ,

							- 2026.gadā mērķdotācija 40% apmērā 300 ģimenes asistentiem = 2 282 400 <i>euro</i> , - 2027.gadā mērķdotācija 40% apmērā 350 ģimenes asistentiem = 2 662 800 <i>euro</i> un turpmākos gadus.
5.	Pilotprojekts NVA reģistrēto bezdarbnieku, tai skaitā romu, lasīt un rakstīt prasmi pilnveidei	LM	04.02.00 Nodarbinātības speciālais budžets			12 000	Pilotprojekta īstenošanai nepieciešamais finansējums indikatīvi ir 12 000 <i>euro</i> (30 personas x 400 <i>euro</i> vidējās mācību izmaksas).
6.	Sociālo mājokļu atjaunošana un skaita palielināšana	EM					Indikatīvais programmas kopējais apmērs būtu 60,9 miljoni <i>euro</i> , paredzot pašvaldībai sniegt 85% grantu šādu mājokļu atjaunošanas un būvniecības (tai skaitā esošas ēkas pilnīgai rekonstrukcijai) attiecināmajām izmaksām. Programmas finansējuma avots ir ES daudzgadu budžeta līdzekļi.
7.	Atbalsta sniegšana ilgtspējīgu, zemu ekspluatācijas un būvniecības izmaksu mājokļiem primāri teritorijās ar jaunu darba vietu potenciālu	EM					Indikatīvais programmas finansējums – 42,9 miljoni <i>euro</i> . Programmas finansējuma avots – Eiropas Atveseļošanas un noturības mehānisma finansējums.
8.	Energoefektivitātes paaugstināšana dzīvojamās ēkās un resursu efektīva izmantošana	EM	Altum programma „Daudzdzīvokļu māju renovācija”				Altum programmā „Daudzdzīvokļu māju renovācija” ir iesniegti 989 projekti (mājas) un pieejamais atbalsts ir 201 462 726 <i>euro</i> , projekti ir īstenoti līdz 2023.gada beigām; Programmas finansējuma avoti – Eiropas Savienības struktūrfondi, tai skaitā Atveseļošanas un noturības mehānisms.
9.	Energoefektivitātes paaugstināšana dzīvojamās ēkās un resursu efektīva izmantošana	EM	Altum programma „Privātmāju energoefektivitāte”				Programma „Privātmāju energoefektivitāte” ir uzsākta 2021.gada 27.maijā, pieejamais atbalsts ir 1 460 000 <i>euro</i> .

10.	Atbalsts privātpersonām saņemt grantu mājokļa iegādei vai būvniecībai	EM	Altum programma „Balsts”			4 400 000 – pieprasīts	Daudzbērnu ģimenēm (vismaz 3 bērni vai 2 bērni un iestājusies grūtniecība) pieejama valsts subsīdija „Balsts” apmērā – ne vairāk par 50% no darījuma summas un atbilstoši bērnu skaitam ģimenē: 3 bērnu ģimene (vai 2 bērni un ir gaidībās) – 8 000 <i>euro</i>; ja mājoklis gandrīz nulles enerģijas ēka – 10 000 <i>euro</i>; 4 bērnu ģimene (vai 3 bērni un ir gaidībās) – 10 000 <i>euro</i>; ja mājoklis gandrīz nulles enerģijas ēka – 12 000 <i>euro</i>. Šobrīd programmai paredzētais finansējums ir pietiekams līdz 2022.gada beigām (2021. un 2022.gadā finansējums ir 3 600 000 <i>euro</i>, 400 subsīdijas). 2023.gadā paredzēts, ka saskaņā ar Altum prognozēm par turpmākajos gados paredzēto pieprasījumu pēc subsīdijas „Balsts” un to nodrošināšanai nepieciešamo finansējumu, varētu tikt izsniegtas 500 subsīdijas, līdz ar to 2023.gadā nepieciešamais finansējums ir 4 400 000 <i>euro</i>. Līdzvērtīgs finansējuma apjoms nepieciešams arī 2024.gadam.
11.	Atbalsts privātpersonām mājokļu iegādei vai būvniecībai	EM	Altum programma „Garantija bankas aizdevumam mājokļa iegādei vai būvniecībai ģimenēm ar bērniem, kurām ir pastāvīgi ienākumi, bet nav pietiekamu uzkrājumu pirmās iemaksas veikšanai” EM budžeta programma 33.00.00 „Ekonomikas attīstības programma”				Akciju sabiedrība „Attīstības finanšu institūcija Altum” izsniedz garantiju personai, ar kuru kopā dzīvo un kuras apgādībā ir vismaz viens bērns vai kurai ir iestājusies grūtniecība vai bērna tēvam. Darījuma summa nepārsniedz 250 000 <i>euro</i>. Galvojuma apmērs piemērojams, atkarībā no bērnu skaita ģimenē: - 10 % no aizdevuma summas, bet ne vairāk kā 10 000 <i>euro</i> – personai, ar kuru kopā dzīvo un kuras apgādībā ir viens bērns vai kurai ir iestājusies grūtniecība, vai bērna tēvam, - no 10 % līdz 15 % no aizdevuma summas, bet ne vairāk kā 15 000 <i>euro</i> – personai, ar kuru kopā dzīvo un kuras apgādībā ir divi bērni, vai personai, ar kuru kopā dzīvo un kuras apgādībā ir viens bērns un kurai ir iestājusies grūtniecība, vai bērna tēvam, - no 10 % līdz 20 % no aizdevuma summas, bet ne vairāk kā 20 000 <i>euro</i> – personai, ar kuru kopā dzīvo un kuras apgādībā ir trīs bērni, vai personai, ar kuru kopā dzīvo un kuras apgādībā ir divi bērni un kurai ir iestājusies grūtniecība, vai bērna tēvam, - 10 % līdz 30 % no aizdevuma summas, bet ne vairāk kā 30 000 <i>euro</i> – personai, ar kuru kopā dzīvo un kuras apgādībā ir četri vai vairāk bērnu, vai personai, ar kuru kopā dzīvo un kuras apgādībā ir trīs bērni un kurai ir iestājusies grūtniecība, vai bērna tēvam. Programmas darbībai nepieciešamais finansējums līdz 2023.gada beigām ir piešķirts. (2021.gadā finansējums - 6 603 380 <i>euro</i>, 2022.gadā finansējums – 5 500 000 <i>euro</i> un 2023.gadā finansējums ir 6 000 000 <i>euro</i>). 2024.gadā paredzēts, ka saskaņā ar Altum prognozēm par turpmākajos

							gados paredzēto pieprasījumu pēc garantijām un to nodrošināšanai nepieciešamo finansējumu, varētu tikt sniegtas 3 200 garantijas, līdz ar to 2024.gadā nepieciešamais finansējums ir 6 000 000 <i>euro</i> .
--	--	--	--	--	--	--	--

Kultūras ministrs

N.Puntulis

Vīza: Valsts sekretāre

D.Vilsone

Kretalovs 67330312
Deniss.Kretalovs@km.gov.lv